

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

ŠALIŠKUMAS (BIAS) OTORINOLARINGOLOGINIUIOSE TYRIMUISE

Darbo autorius. Tautvydas PETKUS (V kursas).

Darbo vadovas. Lekt. Marius POLIANSKIS, VU MF VU MF Klinikinės medicinos institutas, Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika.

Darbo tikslas. Išanalizuoti mokslinio straipsnio šališkumo riziką naudojantis Revised Cochrane risk-of-bias tool for randomized trials (RoB 2) metodiką.

Darbo metodika. Mokslinių darbų atranka buvo vykdoma 2021 metų „European Archives of Oto-Rhino-Laryngology“ žurnale ieškant atsitiktinių imčių kontroliuojamų tyrimų mokslinių tyrimų. Pasirinktas straipsnis nagrinėti: „Effect of inhaled fluticasone propionate on laryngotracheal stenosis after balloon dilation: a randomized controlled trial“. Straipsnio vertinimui pasinaudota Revised Cochrane risk-of-bias tool for randomized trials (RoB 2) metodika (2019).

Rezultatai. „Effect of inhaled fluticasone propionate on laryngotracheal stenosis after balloon dilation: a randomized controlled trial“ tyrimo tikslas buvo ištirti inhaliuojamo flutikazono propionato, kaip papildomo medikamentinio gydymą pacientams, sergantiems laringotrachėjos stenoze, kuriems buvo atlikta balioninė dilatacija. Tyrime dalyvavo 16 pacientų, tačiau 2 – dviems iš jų nepavyko atlikti spirometrinių matavimų ir jie buvo pašalinti iš tyrimo. Likę 14 buvo paskirstyti į dvi grupes kopiuterio atsitiktine tvarka parintu būdu ir po išrašymo pacientams buvo nurodyta 3 mėnesius gerti pantoprazolo 40 mg du kartus per dieną. Po operacijos eksperimentinės grupės pacientai 4 savaites du kartus per dieną gavo inhaliuojamo flutikazono propionato po 250 µg. Kontrolinė grupė inhaliuojamo flutikazono propionato negavo. Pateikta apibendrinta tyrimo su visais 14 unikalių pacientų. Tačiau naudota ir visi 17 klinikinių matavimų stebimų, nes jie buvo vertinami prieš kiekvieną operaciją.

Tyrimo analizė pagal RoB2 yra išskirstyta į penkias grupes. Pirmoji grupė vertina: šališkumo riziką atsitiktinės atrankos proceso metu. Šios grupės šališkumo rizikos vertinimas – „maža“, kadangi atranka yra randomizuota, skirtumai tarp grupių nesukelia problemų randomizacijos procesui. Antroji grupė vertina: šališkumo riziką dėl nukrypimų nuo numatytų intervencijų (priskyrimo intervencijai poveikį) ir (intervencijos laikymosi poveikį). Šališkumas priskyrimo intervencijai vertintas, kaip – „aukšta“, kadangi tiek dalyviai, tiek tyrimą atliekantis personalas žinojo apie pasirtą gydymą. Taip pat, tyrimo analizei pakenkę iškritę du pacientai iš tyrimo, kurie galimai paveikė tyrimo rezultatus. Šališkumas dėl intervencijos laikymosi poveikio vertintas – „kelianti susirūpinimą“, kadangi dalyviai ir tyrimą atliekantis personalas žinojo apie pasirtą gydymą bei nebuvo vertinta, kaip pacientai naudojo inhaletorių. Trečioji grupė vertino trūkstamus duomenis apie rezultatus ir buvo įvertinta – „maža“ šališkumo rizika, kadangi trūko tik

įvertinti 2 pacientus, kurie buvo prarasti dėl COVID infekcijos. Ketvirtoji grupė vertina: rezultato matavimo šališkumo riziką ir ši grupė buvo įvertinta – „maža“ šališkumo rizikos, kadangi atitiko visus vertinimo kriterijos išskyrus nebuvo patikrinimo ar rezultatų skaičiavęs personalas žinojo apie taikytą gydymą. Penktoji grupė vertino: pateiktų rezultatų atrankos šališkumo riziką ir rizika buvo įvertinta – „maža“, kadangi atitiko visus reikalavimus. Bendrasis viso tyrimo šališkumo vertinimas – „aukšta“, kadangi imtis buvo maža, tačiau tyrimo eigoje ji dėl atkritusių pacientų dar sumažėjo, kas galimai paveikė tyrimo rezultatus, taip pat, sudarinėjant tyrimo išvadas analizėje skaičiuoti ne galutinai gauti 14 pacientų, o operuoti stenoės atvejai, kurie galėjo įtakoti rezultatus.

Išvados. Revised Cochrane risk-of-bias tool for randomized trials (RoB 2) metodika yra naujoviškas ir inovatyvus įrankis sveikatos ir socialinės priežiūros darbuotojams, mokslininkams ir kitiems, kurie siekia skatinti įrodymais pagrįstų sprendimų priėmimą, rengiant aukštos kokybės, aktualias, prieinamas sisteminės apžvalgas ir kitus apibendrintus mokslinių tyrimų duomenis. Nagrinėtas straipsnis yra publikuotas viename geriausių Europos otorinolaringologų žurnalų, tačiau ir šio tyrimo metu galima stebėti įvairių šališkumo rizikų bei priežasčių, kurios galėjo įtakoti tyrimo rezultatus, kas tik įrodo tokių įrankių, kaip RoB 2 naudą.

Raktažodžiai. RoB 2; šališkumo rizika; gydymas propionato inhaliatoriumi.